

a. lenkų ornitologų ir šiaip gamtininkų ornitologijos terminų kūrimo principus. Ilgainiui imanti vis stiprėti tendencija vietoj neologizmų įsivesti pavadinimus iš senosios ar liaudies kalbos. Griežčiausiai naujuoju keliu pasukęs ornitologas V. Tačanovskis¹⁴, kurio daugumas lenkiškų paukščių pavadinimų – vienanariai, o svarbiausi jų šaltiniai – senoji lenkų kalba, rinkiniai ankstesnių gamtininkų terminai ir tarmės. Dvinarių pavadinimų diferenciniu nariu eina tik būdvardis (anksčiau pavadinimu dažnai būdavo ir dviejų daiktavardžių junginys). Į lotyniškų terminų sandarą neatsižvelgiama. Tokia lenkiška ornitologijos nomenklatūra, nors nebūdama perdėm nuosekli bei vieninga, iš esmės yra išsilaikiusi iki

¹⁴ W. Tačanowski, Ptaki krajowe, I-II, W Krakowie, 1882.

Т. Ф. Сцяшковиц, Матэрыялы да слоўніка гродзенскай вобласці, Мінск 1972, 620 р.

Baltarusių dialektologai, išleidę savo tarmių atlasą¹, reikšmingą ir baltų-slavų kalbinių ryšių problemai, taip pat tarmių chrestomatiją ir jų bruožus² ir paskelbę labai svarbias lingvistinės geografijos studijas³, sparčiais tempais pradėjo kaupti medžiagą tarmiams žodynams, juos rengti ir publikuoti. 1971 m. BTSR MA J. Kolaso Kalbotyros institutas parengė 3972 klausimų „Baltarusių kalbos leksinio atlaso medžiagos rinkimo instrukciją“⁴, apimančią 57 temas. Pagal šią

¹ Дыялекталагічны атлас беларускай мовы, I, Мінск, 1963, 388 р.; II, 970 р.

² Хрэстаматыя па беларускай дыялекталогіі, Мінск, 1962, 350 р.; Нарысы па беларускай дыялекталогіі, Мінск, 1964, 415 р.

³ Лінгвістычная геаграфія і групоўка беларускіх гаворак, I, Мінск, 1968, 318 р.; II, 1969, 80 žemėlapių.

⁴ Інструкцыя па збіранню матэрыялаў для складання лексічнага атласа беларускай мовы, Мінск, 1971.

šių dienų. Joje dabar vartojami 243 daiktavardžiai (jų pakanka 358 rūšims pavadinti, nes į talką ateina tipo *sowa biala*, *sowa blotna*, *sowa uralaska*, *sowa uszata* ir t. t. deriniai). Iš jų 65 (26,7%) – tai tų epochų veldiniai, kai dar nebuvo atskiros lenkų kalbos, 32 (13,3%) – skoliniai, likusieji 146 (60%) esą pačių lenkų dariniai. Detaliau visa tai parodoma toliau (142–147 p.) pateiktoje lentelėje, kurioje alfabetiškai surašyti visi 243 pavadinimai ir prie kiekvieno pažymėta chronologija bei kilmės pobūdis (garsų mėgdžiojimas, plunksnų spalva, skolinimas ir pan.) Tie pavadinimų aiškinimo trūkumai, kurių pasitaiko antrajame darbo skyriuje, šiek tiek lemia, suprantamas dalykas, ir šioje lentelėje randamų charakteristikų tikslumą.

V. Urbutis

instrukciją sparčiai renkami visų baltarusių tarmių leksikos turtai. 1968–1971 m. m. išleista reikšmingos medžiagos Poliesės tarmių žodynui⁵, 1970 m. išspausdintas rankraštyje ilgai gulėjęs vertingas I. Belkevičiaus Mogiliovo srities rytinio masyvo tarmių žodynas⁶, P. Sciacko dialektologiniai žodynėliai⁷, autorių kolektyvo medžiaga Minsko – Molodečno tarmių žodynui⁸. O 1972 m. T. Sciaškovič paskelbė stambų leidinį „Medžiaga Gardino tarmių žodynui“. Jame pateikiama netoli 10 tūkstančių tarmių žodžių su sakiniais, užrašytais

⁵ Лексика Полесья (матэрыялы для полесскаго дыялектнаго слоўваря), Москва, 1968, 476 р.; Лексіка Палесся ў прасторы і часе, Мінск, 1971.

⁶ І. К. Бялкевіч, Краёвы слоўнік ўсходняй Магілёўшчыны, Мінск, 1970, 510 р.

⁷ П. У. Сцяцко, Народная лексіка, Мінск, 1970, 176 р.; яго же, Дыялектны слоўнік, Мінск, 1970, 184 р.

⁸ Матэрыялы для слоўніка Мінска-Маладзечанскіх гаворак, Мінск, 1970, 172 р.

tikslią fonetinę transkripciją ir sukirčiuotais. Žodyno medžiaga rinkta pačios autorės nuo 1948 m. iki šiol iš 17 Gardino srities rajonų. Medžiagos pateikėjai – įvairaus amžiaus vietiniai žmonės. Lietuvių kalbininkams šis leidinys ypač reikšmingas tuo, kad jame gana plačiai atstovaujama lietuviška medžiaga, aki-vaizdžiai demonstruojanti lietuvių – baltarusių paribinių tarmių kalbinių kontaktų rezultatus Gardino tarmės leksikoje.

Pagrindinį leidinio korpusą sudaro alfabetine tvarka pateiktas žodynas (6–577 p.), po jo atskirai dedamas frazeologinių junginių, priežodžių ir patarlių skyrius (578–618 p.), yra glausta pratarmė, žodyno straipsnių sandaro paaiškinimai ir kt. (3–5 p.).

Nors Gardino tarmių leksika šiame leidinyje daugiausia pateikiama skirtuminiu nuo literatūrinės kalbos metodu, tačiau čia įdėtas ir nemažas kiekis žodžių, bendrų literatūrinei kalbai ir sutampančių su ja savo reikšme (pvz., *бальніца*, *баран*, *баразна* 'vaga', *дуб*, *дым*, *кроў* 'kraujas', *лёгка* 'lengvas', *ліна*, *сабáка*, *савá*, *сáла* 'lašiniai', *салавéй*, *салóма*, *тварóг*, *ткаць*, *трыўцень* 'tranas', *тумán*, *яма* ir d. kt.). Be atskirų žodžių, leidinyje pateikiama nemaža terminų (žvejybos, audimo, statybos, žemdirbystės, bitininkystės ir kt.), vienas kitas žmonių pavadinimas pagal jų gyvenamą vietą, priklausomybę ar kitas ypatybes (pvz., *баба-шэ* 'Nagarodavičių kaimo gyventojų pravardinis pavadinimas', *каралінец* 'Karalinos kaimo gyventojas', *барбажынец* 'Navasadų kaimo gyventojas, lankančio Barboros bažnyčia, pavadinimas'), tam tikra dalis žodžių junginių, reiškiančių vieną sąvoką (pvz., *зайцавая капúста* 'kiškio kopūstai', *гавяжае мýса* 'jautiena', *лятúчая мыш* 'šikšnosparnis', *маýскі жу́к* 'karkvabalis', *ра́ным-ра́на* 'labai anksti', *сáма-самóтка* 'vienužė' ir kt.); pasitaiko jame ir keliolika tikrinių žodžių: kaimų vardų (pvz.: *Бабрóўня* 'Gardino rajono kaimo pavadinimas', *О́страда* 'Slonimo rajono kaimo pavadinimas'), mikrotoponimų (pvz.: *Ба-білаў брод* 'sekluma Aselicos upėje prie gyventojų Babilos', *Бры́каўскі мост* 'tiltas prie Nagarodavičių kaimo gyventojų Brikės', *Дзі-*

кае вóзера 'Zietelos rajono ežeras'), žmonių vardų ir tarmiškų pavardžių (pvz.: *Данúся* 'Danutė', *Гэ́дзік* 'Edikas', *Мількóвічыха* 'Milkovičiaus žmona', *Барначáнка* 'Barnackio duktė') ir kt.

Tarp kitų vietovardžių lituanistams ypač įdomi čia užfiksuota izoliuotos lietuviškos salos – Zietelos – baltarusiška forma *Зéцэло*, vartojama to rajono Dzemjanaucų kaime. Kalbininkams iki šiol toji baltarusiška forma nebuvo žinoma⁹. Ne mažesnę susidomėjimą kelia ir šio rajono, be abejonės, lietuviškas kaimo pavadinimas *Гéзгалы*, koreguojantis ar papildantis ankstesnes jo formas¹⁰.

Šiais ir į juos panašiais žodžiais pateikiamasis leidinys priartėja prie išsamiojo tipo žodyno, disponuojančio daugiau ar mažiau pagrindine tos teritorijos leksika ir daugeliu atvejų parodančio, kuo šių tarmių žodynas sutampa su literatūrine kalba.

Taip gausiai atstovaujama Gardino tarmių šnekamosios kalbos medžiaga iki šiol, apskritai imant, nebuvo tyrinėjimo objektas, o dalis jos tarnavo tik kaip šaltinis kito pobūdžio kalbiniams tyrinėjimams¹¹. Leidinyje atskleistas visas leksikos ypatybių įvairavimas, leksinių variantų gausumas. Gyvi ir taiklūs liaudies šnekamosios kalbos posakiai kartu atspindi ir išryškina tų tarmių morfologiją, sintaksę ir fonetiką. Nors čia pateikiamoji medžiaga nekelia uždavinio nurodyti ar išaiškinti žodžių kilmę, tačiau, susipažinus su ja, aiškiai matoma, kad Gardino tarmės, be joms būdingos baltarusiškos leksikos, nemaža žodžių yra gavusios iš rusų, lenkų, lietuvių, taip pat vokiečių kalbų. Šio leidinio medžiaga taip pat rodo, kokią formą įgavo baltarusių literatūrinės

⁹ A. Vidugiris, Kai kurios Zietelos tarmės ypatybės, – LKK, II, Vilnius, 1959, p. 195.

¹⁰ Ten pat, p. 196.

¹¹ Т. Ф. Сцяшкóвич, Гаворкі Ваўкавыскага раёна Гродзенскай вобласці Гродна, 1959.

kalbos leksika, tarptautiniai žodžiai, patekę į šį kalbinį arealą, ir kt.

Lituanizmų tarpe apstu buitinės ir ūkinės kasdieninio vartojimo, paprastai senosios leksikos, pvz.: *баркун* 'toks augalas', plg. lie. *barkūnas*, *бука* 'beragė karvė', plg. lie. *buksa* 't. p.', *бурбалка* 'vandens pūsliukė', plg. lie. *buřbulas*, *гиль* 'arklinė sparva', plg. lie. *gylỹs*, *кряйка* 'stogo viršus', plg. lie. *kraikas*, *крейкас*, *кунрб* 'strėnos', plg. lie. *kuprā*, *лўпы* 'lūpos (menk.)', plg. lie. *lūpos*, *лунаты* 'storalūpis', plg. lie. *lūpotas* 'su storomis lūpomis', *пўнька* 'nedidelis pastatas šienui', plg. lie. *puniā* 'tvartas', *пўсла* 'žuvies pūslė', plg. lie. *pūslė*, *рагбўш* 'raugintos tešlos paplotėlis', plg. lie. *ragařsis*, *раўдбник* 'raudonviršis', plg. lie. tarmių *raudbnikas* 't. p.', *рбдзгїнї*, *рбзгїнї*, plg. lie. *rėzginės*, *шакалї* 'šipuliai', plg. lie. *řakaliai*, *шкўццц* 'skarmalai', plg. lie. *skūtai*, *жагары* 'skiedros, šipuliai', plg. lie. *řagarai*, ir kt. Pasitaiko čia ir nemaža lietuviškos kilmės veiksmazodžių, pvz.: *чаўнцї* 'kalbėti niekus, tuščiai', plg. lie. *čiaupsėti*, *дзїгацў* 'šokinėti', plg. lie. *dzigėnti* 'cipenti, bizdenti', *дзбїр-дзїццц* 'nusibaigti, numirti', plg. lie. *dirdinti* 'dvėsti, gauti galą', *ганїцў* 'ginti', plg. lie. *ganýti*, *гяргцц* 'gagenti', plg. lie. *gargėnti*, *gargėti* 't. p.', *гїлявцў*, plg. lie. *gyliuoti*, *гї-жцц* 'būti neramiam', plg. lie. *gizėnti* 'neduoti ramybės', *gyžuonis* 'nenuorama', *грумцц* 'dundėti (apie griautinį)', plg. lie. *grumėti* 't. p.', *заланїцў* 'užlopyti', plg. lie. *lopyti*, *каўкацў* 'kniaukti', plg. lie. *kaūkti*, *пўйсацў*, *пўйсавацў* 'antru kartu kultti varpas', plg. lie. *pāisyti*, *рэмсцїцц* 'atsiremti', plg. lie. *ramstytis*, *рўнїцў* 'skubinti', *рўнїццц* 'skubintis, rūpintis', plg. lie. *rūpintis* ir kt. Yra čia lituanizmų, pakeitusių ar praplėtusių savo reikšmę, pvz.: *дўлька* 'spalčiai', plg. lie. *dūlkės*, *карпаты* 'nelygiu paviršiumi (apie bulves)', plg. lie. *kārpotas*, *лэпа* 'skubus žmogus (iron.)', plg. lie. *lēpa* 'ištižęs, nerangus, tingus žmogus', *лякаццц* 'drebėti', plg. lie. *leketuoti* 'klibėti; plastėti'. Kitos aiškiai lietuviškos šaknys čia vartojamos kiek pakitusia ar iškreipta forma, pvz., *бразгўль* 'medinė senoviška saga', plg. lie. *brūzgulỹs* 't. p.', *брызгацц* 'apibrizgusio

drabužio iširę siūlai', plg. lie. *brizgaĩ*, *brizgenos*, *дрбнды* 'skarmalai', plg. lie. *brindos* 'atiręs, nelygus drabužio kraštas', *драббцц* 'kartis', plg. lie. *grebėstas* 'kartis, kalama gulščia ant gegnių', *карцц* 'indų pašluostė', plg. lie. *skaročius*, *кўльча* 'kulšis', plg. lie. *kūlšis*, *мантыляцў* 'mosuoti, judinti (apie uodegą)', plg. lie. *meñtaluoti*, *mėsti*, *маргаццц* 'mirgėti' (apie žvaigždes)', plg. lie. *mirgėti*, *нанўша* 'ryšulys', plg. lie. *парўжа*, *парўжц* 'krūva lapų (tabako, klevo)', *шкїлбнда* 'skilandis', plg. lie. *skilāndis*.

Pasitaiko čia lietuviškos kilmės žodžių, kurių fonetika leidžia manyti juos patekus į Gardino tarmes ne per tiesioginius dzūkų lietuvius, o iš kitų tarmių, pvz.: *дблда* 'aukštas gungtelėjęs žmogus', plg. lie. *āilda* 'nerangus, neapsukrus žmogus', *джўкла* 'botagas', plg. lie. *džiāuti* 'kirsti, smogti'.

Leidinyje pasitaiko lietuviškos šaknies žodžių, neturinčių tiesioginių atitikmenų lietuvių kalboje, pvz., *даўгель* 'augalotas žmogus (iron.)', plg. lie. *dalgėlė* (?), *дзягеляў* 'milžinas', plg. lie. *didelỹs*, *ляўда* 'melagis (iron.)', plg. lie. *lēisti* (liežuvi) 'meluoti', *мцкша* 'girtuoklis', plg. lie. *maūkti* 'gerti'.

Knygoje pateiktas gausus lituanizmų kiekis akivaizdžiai rodo palyginti glaudžius Gardino baltarusių tarmių kontaktus su lietuvių kalba, vykusius praeityje.

Leidinyje gausu slavizmų, plačiai pažįstamų ir lietuvių kalbos tarmėms. Įdomu, kad daugumo jų formos ir reikšmės abiejose kalbose sutampa, pvz.: *гарббн*, *бязмбн*, *ббхан*, *брбшка*, *бўрка*, *бўрнбс*, *гаспадцр*, *касавцц*, *сядавїццц*, *завбва*, *завалбнне*, *завццравцц*, *жабрцк* ir d. kt., plg. jų atitikmenis lietuvių tarmėse: *arbōnas* 'autobusas', *bezmėnas* 'svertuvas', *bākanas* 'kepalas', *brōškė* 'segė', *būrka* 'milinis apsiaustas', *burnōsas* 'šiltas apsiaustas', *gaspādōrius* 'savininkas, šeimininkas', *kasavōti* 'naikinti', *sėdāvvytis* 'sėstis', *zabovā* 'žaidimas; žaislas', *zavalėnija* 'uždegimas', *užcėravōti* 'užadyti', *žebroķkas* 'elgeta'. Iš to galima spėti, kad į lietuvių kalbą daugumas šių slavizmų galėjo patekti ir per baltarusių tarmes.

Iš polonizmų čia nemaža kultūrinės, žemės ūkio terminijos ar šiaip buitinės vartosenos žodžių, pvz.: *бацян* 'gandras', *блэнд* 'klaida', *гранатобы* 'mėlynas', *дэнтка* 'dviračio padangos kamera', *дронг* 'kartis', *дзенькуя* 'ačiū', *дзагáрак* 'laikrodis', *дзюра* 'anga', *лытка* 'blauzda', *мэнка* 'kančia', *мы́дла* 'muilas', *матавідла* 'lanktis', *сцёрка* 'pašluostė', *страшы́дло* 'baidyklė', *спрónжска* 'sagtis', *шы́дзіць* 'tučiotis' ir kt., vartojamų vietoj ar šalia savų *бўсел*, *помілка*, *сіні*, *ка́мера для валасіне́да*, *жэ́рдка*, *дзя́куй*, *гадзі́ннік*, *адту́ліна*, *галё́нка*, *пакў́та*, *мы́ла*, *матавіла*, *ручні́к для пасу́ды*, *пудзі́ла*, *спра́жка*, *смя́яцца*.

Rusų kalbos skolinių Gardino tarmių medžiagoje palyginti mažiau, ir jie žymiai naujesni. Tai daugiausia kultūrinės terminijos žodžiai, baltarusiškų žodžių pakaitalai ar variantai, pvz.: *бўблiк* 'mažas riestainis', *дзярэ́ўня* 'kaimas', *крупы́* 'status', *кры́ша* 'stogas', *лэ́сніца* 'laiptai', *рубáшка* 'marškiniai', *са́хар* 'cukrus', *спасі́бо* 'ačiū', *штаны́* 'kelnės' ir kt. vietoj ar šalia savųjų *абара́нак*, *вёска*, *стрóмкі*, *страха́*, *лэ́свіца*, *кашў́ля*, *пóрткі*.

Iš leidinio medžiagos matyti, kad Gardino tarmėse esama ir nemaža germanizmų. Senieji jų dažniausiai vartojami vietoj savųjų, o naujesnieji – lygia greta su savaisiais analogiškos reikšmės žodžiais, pvz.: *ба́са* 'statinė', *басáк* 'kartis geležiniu antgaliu', *бóма* 'storu galu kartis (prie sielių)', *брук* 'grindinys', *гўгель* 'tarkuotų bulvių plokštainis', *ры́хтых* 'tiksliai, greit', *ры́на* 'vamzdis', *рóндаль* 'prikaistuvis', *шпэ́к* šalia *са́ла* ir kt.

Kelių kalbų ir jų tarmių ypatybių susipynimas bei lygiagretus jų egzistavimas Gardino tarmėse rodo, kad šioje teritorijoje vyko ir tebevyksta sudėtingi kalbiniai procesai.

Per literatūrinę kalbą atėję tarptautiniai žodžiai paprastai dėsningai yra paklusę tarmės fonetikos dėsniams, pvz.: *дзепу́тат*, *дзеса́нт*, *дзяно́*, *стадзіво́н*, *церыто́рыя*, *ціліві́зар*, *ціліфо́н*, *целягра́ф* ir kt., plg. lk. *дэпу́тат*, *дэса́нт*, *дэно́*, *стадыён*, *тэрыто́рыя*, *тэлеві́зар*, *тэлефо́н*. Tai rodo, kad šių tarmių

sistema, ypač jos fonetika, palyginti sunkiai pasiduoda lk. įtakai.

Leidinyje plačiai atstovaujamas leksikos sluoksnius, atsiradęs Gardino tarmėse tarybiniais metais. Daugiausia jis parodo krašto kultūros augimą socializmo statybos laikotarpiu.

Ypač reikšmingi čia esantys siauri dialektizmai, galintys pasitarnauti, sprendžiant atskirų baltarusių tarmių tarpusavio santykius, kontaktų su giminiškomis ir kaimynų kalbomis klausimus. Jie taip pat reikšmingi kalbos istorijai ir etimologijai.

Visa leidinyje skelbiama gausi tarminė medžiaga priklauso aktyviajam žodyno fondui. Tai faktiškai regionalinis žodynas, jungiantis vieną didelę dialektinę zoną į gana darnią sistemą.

Leidinyje skelbiama medžiaga, tiesą sakant, nėra pilna, nes liaudies šnekamosios kalbos šaltinį iš tikrųjų sunku išsemti. Be to, leidinio autorė ir stengėsi daugiausia čia pateikti tik diferencinę nuo lk. leksiką. Gal galima būtų prikišti autorei, jog žodžių atrankos principas leidinyje nėra galutinai išspręstas. Visų pirma, mūsų nuomone, be reikalo jame įdėta vos keliolika tikrinių vardų. Be to, esantieji fonetiniai žodžių variantai (*чарні́цы*, *черні́цы* 'mėlynės'; *легóрны*, *лягóрны* 'leghornai' ir pan.) ar vienaskaitinės ir daugiskaitinės tų pačių žodžių formos (*дамкі́* 'avilių rūšis' ir *до́мик* 'avilio rūšis' ir kt.) be reikalo išplečia žodyno apimtį. Atskirais atvejais, mūsų nuomone, nepamatuotas kai kurių pavadinimų kvalifikavimas neišskiriamais žodžių junginiais ir jų iškėlimas antraštiniais (pvz.: *блiн цэ́нькі́* 'plonas blynas', *блiн таркава́ні* 'bulvinis blynas', *бы́стры саба́ка* 'greitas medžioklinis šuo', *глі́дкая дарóга* 'lygus kelias (be pakilimų ir nusileidimų)', *бру́дна вада́* 'pamuilės', *двайно́е шво* 'siulės rūšis', *дамо́вы саба́ка* 'šuo, saugojantis namus', nors *ляга́вы* 'grynaveislis' (сабака) ir analogiškai kiti visai pamatuotai tokiais junginiais nelaikomi. Pastebėta, kad ne visais atvejais tiksliai nusakoma žodžio reikšmė, pvz., frazeologizmas *даць пану́ску* aiškinamas 'būti

kam nors nereikalingam', tačiau sakiny *Иаму з малэнства да́лі папўску...* 'iš mažens jam davė valią...' rodo, kad reikšmės aiškinimas nevykęs. Arba *да́чка* aiškinama 'raudona medžiaga; drobė lozungams', bet juk tai yra tam tikro audimo būdo, nebūtinai raudona medžiaga, mūsų vadinama *geltonąja drobe*; arba *дварэ́цкая даро́га* aiškinama 'kelias į rytus nuo Nagarodavičių kaimo', bet tai greičiausiai to kaimo kelias, kuriuo bus važinėję dvariškiai.

Būtų gerai buvę, jei, aiškinant augalų ar gyvių reikšmę, būtų buvę pridėti ir lotyniški jų pavadinimai. O to nepadarius, ne visada skaitytojui aišku, kokį augalą, pavyzdžiui, žymi *баркўн*, ar ką reiškia kirminas, vadinamas *даўганосік*, ir pan.

Nors šis leidinys autorės kvalifikuojamas tik kaip medžiaga Gardino srities tarmių žo-

dynui, tačiau vis dėlto be didesnio pamato jame atskirai pateiktas labai vertingas frazeologizmų skyrius, kuris, būdamas neatskiriama leksikos sudėtinė dalis, turėjo būti į ją įjungtas. Apskritai imant, frazeologizmai leidinyje pateikiami nenuosekliai. Vieni jų pateikti atskirame skyriuje, o daugelį jų galima rasti ir pačioje žodyno medžiagoje. Sakysim, *даць ну́рца* 'nerti' ar *даць папўску* taip pat yra frazeologizmai, bet jie patekę ne į frazeologizmų skyrių, o *даць хрпанакá* 'užsnūsti' įdėtas atskiru lizdu ir žodyne, ir frazeologizmų skyriuje.

Leidinio autorė, gerai mokėdama savo gimtųjų vietų tarmę, pateikė tikrai reikšmingą didžiulį darbą, paremtą autentiška medžiaga, svarbų ne tik baltarusių, bet ir lietuvių kalbotyrai, o ypač baltų-slavų kalbinių ryšių problemai.

E. Grinaveckienė

Onoma, vol. XV (1970), 2–3. Bibliographia onomastica 1966–1968. Edidit Dr. W. van Langendonck, Leuven (Belgium), 1971, 844 p.

Jau nuo 1938 m. vyksta Tarptautiniai onomastikos kongresai. Trečiajame kongrese, kuris vyko 1949 m. Briuselyje, buvo sudarytas Internacionalinis onomastikos mokslo komitetas. Internacionaliniam onomastikos centrui Belgijos mieste Liuvene (Leuven) vadovavo prof. H. J. Vijeris (H. J. van de Wijer). Dabar Tarptautiniai onomastikos kongresai vyksta kas treji metai. Paskutinis, dešimtas, kongresas vyko 1969 m. Vienoje. Pasibaigus eiliniam kongresui, jo medžiaga paskelbiama atskiru leidiniu „Onoma“, kurį leidžia Internacionalinis onomastikos centras Belgijoje. Atskiros šio leidinio dalys yra skiriamos ir onomastikos bibliografijos publikavimui. 1970 m. išėjo penkioliktojo „Onomos“ tomo 2–3 dalys, skirtos 1966–1968 metų onomastikos bibliografijai.

Tai reikalingas ir naudingas leidinys, kuris leidžia susipažinti su įvairių šalių onomastikos tyrinėjimais, šio mokslo lygiu beveik visose pasaulio šalyse. 1966–1969 m. onomastikos bibliografiją paruošė Liuveno Tarptautinio

onomastikos centro bendradarbis M. V. Langendonckas (M. Willy van Langendonck).

Tarybų Sąjungos onomastikos mokslui šiame leidinyje atstovauja latvių, lietuvių, estų, baltarusių, rusų, ukrainų, moldavų onomastikos bibliografijos. Latvių onomastikos bibliografiją sudarė A. Gateris. Sudarant baltarusių, rusų, moldavų onomastikos bibliografijas, talkininkavo O. N. Trubačiovas. Išsamai 1966–1968 m. lietuvių onomastikos bibliografija sudaryta A. Vanago. Ukrainų bibliografiją šiam leidiniui pateikė O. N. Trubačiovas ir K. K. Celuika.

Aptariamasis bibliografijos tomas struktūriniu požiūriu susideda iš dviejų dalių. Pirmoji dalis – „Bendroji onomastika“, kurioje yra surinkti onomastikos darbai, įdomūs bibliografiniu, metodologiniu, lingvistiniu, sociologiniu, filosofiniu požiūriu. Tai biografinių straipsnių, bibliografinių leidinių, kongresų bei žurnalų onomastikos klausimais ir kt. bibliografija. Šiuos darbus iš įvairių šalių bib-